



Søhøjlandet  
J.nr. NST-422-01207  
Ref. petbj  
Februar 2016

**NOTAT**  
**vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for N68 – Skjern Å**

Forslag til Natura 2000-plan for N68 – Skjern Å har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar kan ses på: <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat: [www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021](http://www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021).

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 5 høringssvar.

Svarene har især berørt følgende punkter:

- 1) Indsatsprogram og lodsejer inddragelse
- 2) Målsætninger
- 3) Virkemidler
- 4) Overvågning – kortlægning af naturtyper
- 5) Udpegningsgrundlag og områdefægrænsning
- 6) Generelt

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter. Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over høringssvar med ID-nummer vedlægges som bilag 1.

Høringssvarene kan i sin helhed læses på: <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

## Bemærkninger til planforslaget

### 1. Indsatsprogram og lodsejer inddragelse

Lokal forening oplyser, at man er enig i, at der bør gøres en indsats mod at nedbringe prædationen fra arter som ræv, mink og mårhund til gavn for bl.a. områdets udpegede fuglearter. Det foreslås desuden, at andre arter som måger, krager, skarv og odder skal reguleres.

*Naturstyrelsens kan oplyse, at der gælder særlige regler udstedt i medfør af jagt- og vildtforvaltningsloven for regulering af skadevoldende vildt. Muligheden for regulering af ræv er blevet lempet med en revision af jagt- og vildtforvaltningsloven fra 2014, efter hvilken der gives udvidet adgang til regulering af ræv i form af natjagt og jagt i yngletiden fortrinsvis på øer og holme, i vildtreservater og Natura 2000-områder.*

Lokal forening fremfører, at der ikke bør være persontrafik i foråret omkring bl.a. Hestholm Sø/Øster Hestholm og det foreslås at flytte fugletårnet ind til diget ved Ganer Å's udløb.

*Naturstyrelsen kan oplyse, at offentlighedens lovlige adgang på veje og stier i bl.a. Skjern Enge er i overensstemmelse med Naturbeskyttelseslovens regler. Disse regler er ikke en del af høringen af Natura 2000-planerne.*

Vestjysk Landboforening finder det problematisk, at Natura 2000-planernes indsatsprogram er blevet mindre detaljerede i forhold til tidligere.

*Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder, det vil primært sige kommunerne. Det fremgår således af miljømålslovens § 42, at det statslige indsatsprogram indeholder retningslinjer for kommunalbestyrelsernes handleplaner. Med lov nr. 514 af 27. maj 2013 blev miljømålslovens bestemmelser om de kommunale handleplaners indhold ændret. Indsatsprogrammets mere overordnede niveau er således en konsekvens af den ændring af miljømålsloven, som blev vedtaget i 2014, og den aftale der er indgået mellem Kommunernes Landsforening (KL) og SR-regeringen om mål- og rammestyning.*

*Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.*

Vestjysk Landboforening finder, at der har manglet en egentlig lodsejerdialog med myndighederne om indholdet og indsatserne i planerne.

*Naturstyrelsen har i forbindelse med de forskellige trin i planprocessen været i dialog med interessenter på nationalt niveau og regionalt niveau i overensstemmelse med reglerne herom i*

*miljømålsloven og bemærkningerne til ændringsloven fra 2013. Det har været målsætningen i hele planprocessen at inddrage synspunkter og holdninger så godt som muligt.*

*Man skal endvidere være opmærksom på, at de statslige planer alene retter sig mod myndighederne. Planerne fastlægger som udgangspunkt hverken det konkrete omfang, lokaliseringen af den konkrete indsats eller karakteren af den endelige indsats. Naturstyrelsen er opmærksom på, at den arbejdsdeling som er mellem stat og kommune, kan vanskeliggøre en proces, som lever op til lodsejernes forventninger.*

*Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.*

## **2. Målsætninger**

Vestjysk Landboforening finder, at Natura 2000-planernes målsætninger generelt er blevet mindre detaljerede i forhold til tidligere.

*Målsætningen for alle udpegede naturtyper og arter er i henhold til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet opnåelse af gunstig bevaringsstatus. Det gælder uanset om der findes Natura 2000-planer eller ej. Målsætningen har været gældende for alle myndigheder siden habitatdirektivets ikrafttræden i 1994.*

*Planernes målsætninger og retningslinjerne i indsatsprogrammet er afstemt efter, hvor gode data og erfaringer fra myndighedernes naturforvaltning af den pågældende art eller naturtype er. Både generelle og konkrete målsætninger fastlagt i forbindelse med den første generation af Natura 2000-planer er fastholdt. Målsætningerne i de nyeste planforslag kan være konkretiseret på baggrund af ny viden og er derfor ikke udtryk for en egentlig ændring. Ved gennemførelsen af planerne vil det i mange tilfælde vil være muligt at tage hensyn til såvel beskyttelsesinteressen som benyttelsesinteresser, når der skal vælges virkemidler.*

*Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.*

## **3. Virkemidler**

Vestjysk Landboforening finder, at evt. etablering af ny natur eller udvidelse og sammenbinding af eksisterende naturarealer kan have stor betydning for nærtliggende landbrugsbedrifters muligheder for at udvidelse eller etablering af husdyrproduktion på de berørte landbrugsbedrifter. Det skal derfor i planerne tilsigtes, at en indsats for mere robust natur ikke inddrager landbrugsarealer, og at indsatsen ikke går ud over grænserne for den eksisterende Natura 2000-områdeudpegning.

*Det skal understreges, at regeringen lægger til grund, at indsatsen i videst muligt omfang gennemføres ved frivillige aftaler.*

*Langt størstedelen af indsatsen gennemføres på allerede naturbeskyttede arealer, der ikke kan indgå i den intensive landbrugsdrift, og hvor den ønskede indsats og de tilknyttede tilskudsordninger giver mulighed for tilskud og fuld finansiering af projektudgifter.*

*I relation til Natura 2000-planforslagene vurderer Naturstyrelsen, at etablering af ny natur vil ske i tilknytning til eksisterende natur og derfor kun meget begrænset omfang vil kunne få betydning for andre lodsejere ved f.eks. regulering efter husdyrgodkendelsesloven.*

*Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.*

Vestjysk Landboforening har en række overvejelser om, hvorledes husdyrbrugsloven bør ændres.

*Naturstyrelsen har noteret sig landboforeningens synspunkter, som ligger uden for rammerne af høringen over Natura 2000-planerne.*

*Til belysning af dette emne henvises der til det generelle høringsnotat, som kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside.*

#### **4. Overvågning – kortlægning af naturtyper**

Danmarks Naturfredningsforening Ringkøbing-Skjern udtrykker bekymring for at overvågning af vandranke er gået i stå i 2008.

*Naturstyrelsen kan oplyse, at vandranke er overvåget på en lang række lokaliteter i de efterfølgende år, og især i 2014 har overvågningen været omfattende, ikke alene i dette område men også i andre Natura 2000-områder hvor arten er på de pågældende områders udpegningsgrundlag. Disse data vil blive præsenteret i næste generation af basisanalyser.*

Danmarks Naturfredningsforening Ringkøbing-Skjern og DOF Vestjylland mener, at da der kun er kortlagt 5 % af de terrestriske naturtyper og 5 ha af småsøerne er sket en fejl i kortlægningen af naturarealerne i området. Samme problemstilling gør efter foreningernes vurderinger sig gældende for den strategiske miljøvurderings afsnit omhandlende overvågning.

*Naturstyrelsen kan oplyse, at styrelsen i forbindelse med kortlægning af habitatnaturtyperne i 2010-11 til fods har gennemgået hele området! Kortlægningen af de terrestriske naturtyper er foretaget i overensstemmelse med DCE´s tekniske anvisning. Der er således på nuværende tidspunkt ikke terrestrisk naturområder der lever op til kriterierne som Natura 2000-habitatnaturtype. Området vil i de kommende år igen blive kortlagt forbindelse med overvågningen i det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Lignende kommentarer til den strategiske*

*miljøvurdering behandles særskilt i en sammenfattende redegørelse, der kan læses på Naturstyrelsens hjemmeside.*

Vestjysk Landboforening finder det kritisabelt, at Naturstyrelsen ikke har oplyst lodsejerne om den ændrede kortlægning og konsekvenserne heraf samt, at der ikke findes en klageret over kortlægningen. Det er desuden kritisabelt, at der i kortlægningen ikke er fastlagt et mindste areal for udpegede naturtyper.

*Naturstyrelsen kan oplyse, at kortlægningen er sket i overensstemmelse med DCEs tekniske anvisning for kortlægning af naturtyper og "Interpretation Manual of European Union Habitats", som er EU's officielle fortolkningsmanual.*

*Basisanalyserne, hvori kortlægningen indgår, blev offentliggjort i december 2013 og i en revideret udgave i december 2014. I forbindelse med offentliggørelsen i 2013 bad Naturstyrelsen om at få at vide, hvis der var fejl i datamaterialet, så det kunne blive rettet i den reviderede basisanalyse. Naturstyrelsen vil fremover oplyse lodsejere om, hvornår en ny kortlægning gennemføres, og hvor resultatet heraf kan ses. Næste kortlægning påbegyndes i 2016.*

*I forbindelse med en konkret sagsbehandling inddrager myndigheden i relevant omfang den nyeste, bedste faglig viden om natur- og miljøtilstanden, hvilket ikke nødvendigvis er basisanalysen, da denne kun opdateres hvert 6. år. Ansøger har klageadgang over myndighedernes afgørelser og hermed også de faglige grundlag, som afgørelsen er truffet på.*

*Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.*

## **5. Område afgrænsning og udpegningsgrundlag**

Danmarks Naturfredningsforening Ringkøbing-Skjern finder det uforståeligt, at hele den naturgenoprettede del Skjern Enge ikke er udpeget som fuglebeskyttelsesområde, samt at der bør oprettes et samlet habitat- og fuglebeskyttelsesområde der omfatter Ringkøbing Fjord, Skjern Å og Borris Hede.

DOF Vestjylland finder tilsvarende, at Skjern Å bør udpeges som fuglebeskyttelsesområde fra Hestholm Sø til Borris Hede, samt at områder der i dag ligger i Natura 2000-område 69 – Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen overføres til fuglebeskyttelsesområde Skjern Å. Der nævnes desuden 5 fuglearter der vurderes, at ville kunne indgå i et sådan nyt områdes udpegningsgrundlag.

*Naturstyrelsen kan oplyse, at spørgsmål om Natura 2000-områdernes størrelse og afgrænsning er ikke omfattet af denne høring. Da områderne blev udpeget, var udpegningerne genstand for en selvstændig offentlig høring.*

Naturstyrelsen kan oplyse, at den gennemførte høring alene vedrørte forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i udpegningsgrundlag er sket og vil fremover ske i selvstændige processer med tilhørende offentlige høringsprocesser, typisk ca. hvert 6. år og på grundlag af opdateret viden fra den nationale overvågning. Udpegningsgrundlag for såvel fuglebeskyttelsesområderne og habitatområderne er opdateret i 2013.

## **6. Generelt**

Lokal forening ønsker, at nye tiltag/oplæg i forhold til første Natura 2000-plan markeres med farvet skrift.

Naturstyrelsens har noteret sig foreningens bemærkning.

### **Justering af forslag til Natura 2000-plan for N68 - Skjern Å**

De indkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i Natura 2000-planen.

Der er foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

## **Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget N69 – Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen**

- 20150408161337853 – Danmarks Naturfredningsforening Ringkøbing-Skjern
- 2015040914455031 – DOF Vestjylland
- 2015050509421030– Lokal forening
- 20150415192148875 – Herning Kommune
- 20150409145524851 – Vestjysk Landboforening